

MODUŁ 2 BUDOWANIE UMIEJĘTNOŚCI KRYTYCZNEGO MYŚLENIA I UMIEJĘTNOŚCI CYFROWYCH

erasmediah.eu

**Co-funded by
the European Union**

Lekcja 2.2

Budowanie umiejętności krytycznego myślenia: Rozpoznawanie i ocenianie fake newsów online

ERASMEDIAH

Educational Reinforcement Against
the Social Media Hyperconnectivity

**Co-funded by
the European Union**

Lekcja 2.2

Budowanie umiejętności krytycznego myślenia: Rozpoznawanie i ocenianie fake newsów online

Cele:

- Pomoc młodym ludziom w rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia w celu skutecznej oceny informacji online.
- Zidentyfikowanie fałszywych wiadomości, zrozumienie ich wpływu i przećwiczenie metod oceny źródeł i wiarygodności online.

Kluczowe przesłanie:

- Nie wszystko w internecie jest prawdą; zadawaj pytania, weryfikuj i myśl krytycznie.
- Proste kroki weryfikacyjne, takie jak sprawdzanie źródeł i odsyłaczy, mogą pomóc w wykryciu fake newsów.
- Odpowiedzialne udostępnianie online oznacza zrozumienie wpływu fałszywych informacji.

RODZAJ LEKCJI:

Przegląd lekcji

Dzisiaj zbadamy, jak krytycznie myśleć o informacjach, które widzimy w internecie, zwłaszcza jeśli chodzi o wiadomości. Istnieje wiele informacji i nie wszystkie z nich są dokładne lub prawdziwe. Dowiemy się, jak rozpoznać fake newsy, dlaczego ważne jest kwestionowanie tego, co czytamy i jak podejmować świadome decyzje dotyczące tego, w co wierzyć i co udostępniać.

Warsztaty podzielone są na cztery etapy:

- 1: Wprowadzenie do fake newsów (10 min)
- 2: Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości (15 min)
- 3: Prawda czy fałsz? Ćwiczenie weryfikacji wiadomości (10 min)
- 4: Dyskusja podsumowująca i wyzwanie domowe (5 min)

Krok 1

Wprowadzenie do fake newsów

Zacznijmy od krótkiego filmu, który pozwoli nam zastanowić się nad czymś, co wszyscy widzimy każdego dnia: wiadomościami online. Niektóre z nich są dokładne, ale niektóre nie - i tu właśnie pojawiają się „fake newsy”. Poniższy film wyjaśnia, czym są fałszywe wiadomości, dlaczego są tak powszechne i dlaczego tak ważne jest, aby je rozpoznać.

Obejrzyj wideo:

Jak rozpoznać fake newsy

Po obejrzeniu filmu możemy porozmawiać o czymś szczególnym lub zaskakującym, co zauważyliśmy, lub o tym, czego się nauczyliśmy.

Jak myślisz, dlaczego ludzie tworzą fake newsy?

Jak fake newsy mogą na nas wpływać?

Krok 1

Wprowadzenie do fake newsów

Niektórzy ludzie tworzą fake newsy, aby **zarabiać pieniądze**, na przykład poprzez reklamy na swoich stronach internetowych. Inni mogą to robić, aby **przyciągnąć uwagę**, a nawet **wpłynąć** na to, co ludzie myślą o ważnych kwestiach.

Fake newsy mogą również wpływać na sposób, w jaki postrzegamy rzeczy, a nawet na to, jak podejmujemy decyzje. Mogą wpływać na wszystko, od tego, co sądzimy o ważnych tematach, po to, jak czujemy się w stosunku do ludzi lub spraw. Rozpowszechnianie fałszywych wiadomości może powodować zamieszanie, sprawiać, że ludzie wierzą w rzeczy, które nie są prawdziwe, a nawet tworzyć podziały między grupami.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Grzyb znaleziony w Czarnobylu pochłania promieniowanie i może zostać wykorzystany do ochrony astronautów

Czarnobylska Strefa Wykluczenia jest jednym z najbardziej napromieniowanych miejsc na Ziemi, a mimo to naukowcy odkryli osobliwego grzyba rozwijającego się w opuszczonym reaktorze. Grzyb ten, *Cladosporium sphaerospermum*, nie tylko przetrwał w środowiskach o wysokim poziomie promieniowania, ale w rzeczywistości wydaje się żywić promieniowaniem za pomocą procesu zwanego syntezą radiacyjną.

Najnowsze badania sugerują, że ten pochłaniający promieniowanie grzyb mógłby zostać wykorzystany do ochrony astronautów przed promieniowaniem kosmicznym podczas długich misji kosmicznych. Naukowcy z Ames Research Center NASA badają obecnie sposoby hodowania podobnych grzybów wewnątrz ścian statków kosmicznych, aby zapewnić naturalną barierę ochronną przed szkodliwym promieniowaniem w głębokiej przestrzeni kosmicznej.

Źródło: Phys.org, 2020.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Wojsko USA ujawnia sztuczną inteligencję, która dostrzega przestępstwa zanim do nich dojdzie!

Niedawne przecieki ujawniły, że rząd USA opracował zaawansowany system sztucznej inteligencji zdolny do przewidywania przestępstw przed ich wystąpieniem. Ta rewolucyjna technologia, podobna do tego, co kiedyś przedstawiano w filmach science fiction, rzekomo wykorzystuje duże zbiory danych, wzorce zachowań i rozpoznawanie twarzy do identyfikacji osób, które mogą popełniać przestępstwa. Według źródeł, organy ścigania rozpoczęły już testowanie systemu w wybranych miastach USA, gdzie podobno doprowadziło to do prewencyjnych aresztowań osób wysokiego ryzyka. obrońcy praw obywatelskich wyrazili obawy dotyczące naruszenia prywatności, ale zwolennicy twierdzą, że system może drastycznie obniżyć wskaźniki przestępczości i poprawić bezpieczeństwo publiczne.

Źródło: National Security & AI Review, 2023.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Mikrodrobiny plastiku wtopiły się w ludzkie geny - nieodwracalne uszkodzenia potwierdzone!

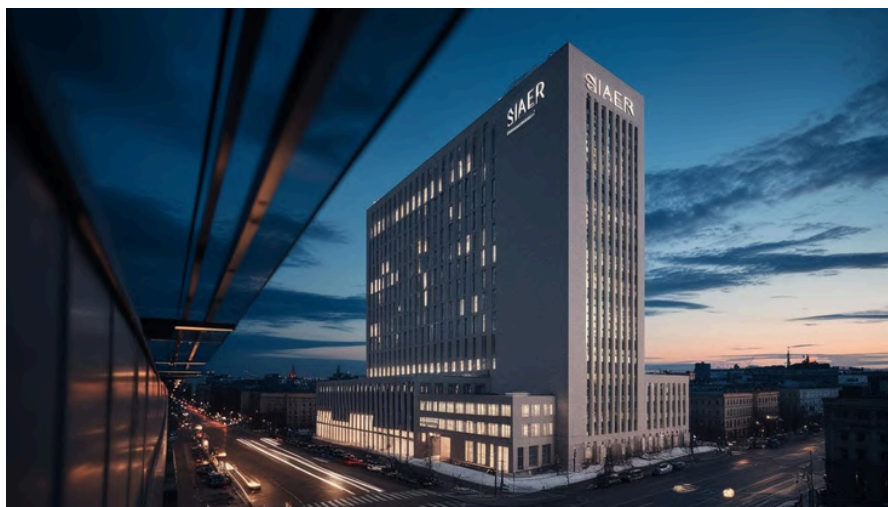
Przełomowe badanie potwierdziło, że mikrodrobiny plastiku zostały trwale wbudowane w ludzkie DNA. Zanieczyszczenie plastikiem jest obecnie na rekordowo wysokim poziomie, a naukowcy odkryli, że mikroskopijne cząsteczki plastiku są obecne nie tylko w ludzkiej krwi i narządach, ale także połączyły się z samą strukturą genetyczną naszych komórek. To alarmujące odkrycie budzi poważne obawy o długoterminowe skutki zdrowotne, w tym potencjalne mutacje i zwiększoną podatność na choroby. Niektórzy eksperci ostrzegają, że może to stanowić fundamentalną zmianę w biologii człowieka, z nieznanymi konsekwencjami dla przyszłych pokoleń. Pomimo powagi tych rewelacji, organy regulacyjne nie podjęły jeszcze zdecydowanych działań w celu ograniczenia zanieczyszczenia plastikiem.

Źródło: International Journal of Environmental Toxicology, 2024.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Odkryto nowe niewyczerpalne źródło energii na Syberii

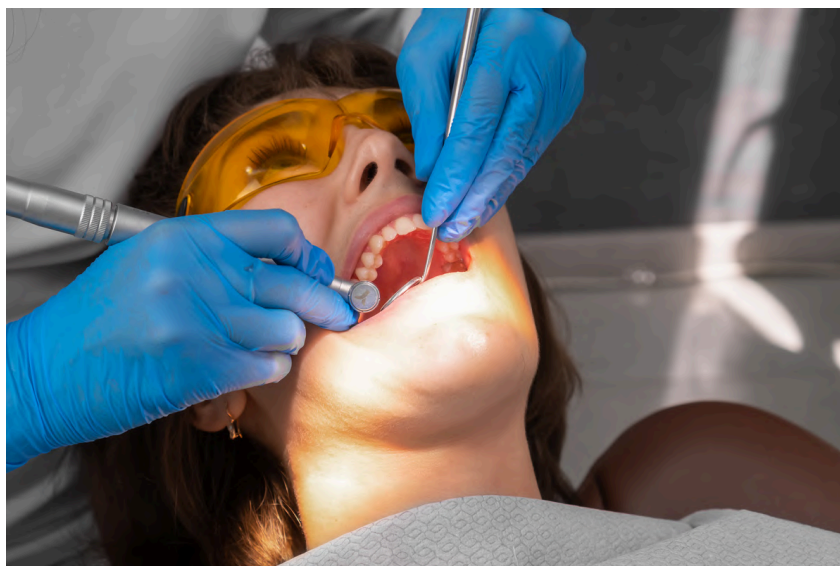
W przełomowym odkryciu naukowcy z Syberyjskiego Instytutu Zaawansowanych Badań Energetycznych (SIAER) zidentyfikowali nowe, niewyczerpane źródło energii głęboko w syberyjskiej wiecznej zmarzlinie. To przełomowe odkrycie, określane mianem „Świętego Graala” nauki o energii, może potencjalnie sprawić, że paliwa kopalne staną się przestarzałe i zmienią globalny krajobraz energetyczny. Według dokumentów, które wyciekły, źródło energii jest opisywane jako unikalna formacja geotermalna, która wykorzystuje fluktuacje kwantowe do generowania ciągłej mocy przy zerowej emisji. Rosja rzekomo utrzymuje szczegóły w tajemnicy, pracując nad wdrożeniem na dużą skalę, co budzi spekulacje na temat geopolitycznych implikacji tej rewolucyjnej technologii. Jeśli okaże się to prawdą, to źródło energii może zakłócić globalne rynki i zmienić dynamikę zależności energetycznej na całym świecie.

Źródło: Energy & Technology Journal, 2024.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Ukryte zagrożenia w paście do zębów: Tuszowanie fluoru ujawnione!

Ostatnie badania wzbudziły poważne obawy dotyczące bezpieczeństwa fluoru w pastach do zębów, a niektórzy eksperci ostrzegają, że długotrwała ekspozycja na fluor może prowadzić do poważnych komplikacji zdrowotnych. Krytycy twierdzą, że fluor, pierwotnie wprowadzony do publicznych źródeł wody jako przemysłowy produkt uboczny, był fałszywie promowany jako rozwiązanie dla zdrowia zębów.

Coraz więcej dowodów sugeruje, że fluor gromadzi się w organizmie z czasem, potencjalnie powodując uszkodzenia neurologiczne, zaburzenia czynności tarczycy, a nawet niższy poziom IQ u dzieci. Niektórzy dbający o zdrowie konsumenci zwracają się teraz ku alternatywom bez fluoru, powołując się na obawy, że główne stowarzyszenia stomatologiczne bagatelizowały ryzyko przez dziesięciolecia.

Źródło: Journal of Alternative Medicine and Public Health, 2023.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Mięso laboratoryjne zmienia DNA i powoduje raka - ostrzegają eksperci!

W obliczu rosnącego trendu na mięso hodowane w laboratoriach, niepokojące doniesienia sugerują, że spożywanie tego sztucznego produktu może stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia. Niektórzy eksperci twierdzą, że proces hodowli mięsa w bioreaktorach wiąże się z wykorzystaniem syntetycznych chemikaliów i modyfikacji genetycznych, które mogą prowadzić do nieprzewidzianych konsekwencji, w tym zwiększonego ryzyka zachorowania na raka.

Według źródeł poufnych, długoterminowe skutki spożywania mięsa hodowanego w laboratorium pozostają nieznane, a wstępne badania wskazują, że niektóre związki stosowane w procesie hodowli mogą zmieniać ludzkie DNA. Krytycy ostrzegają, że konsumenci są wykorzystywani jako obiekty testowe w nieuregulowanym eksperymencie żywnościowym o potencjalnie katastrofalnych konsekwencjach.

Źródło: Journal of Experimental Nutrition, 2023.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Nowe badanie: Osoby pijące kawę są o 70% mniej narażone na chorobę Alzheimera!

Nowe badanie przeprowadzone przez naukowców z Europejskiego Instytutu Badań Neurologicznych (EINR) wykazało, że codzienne picie kawy zmniejsza ryzyko rozwoju choroby Alzheimera o zdumiewające 70%. Naukowcy twierdzą, że kofeina, w połączeniu z innymi bioaktywnymi związkami zawartymi w kawie, wywiera silny efekt neuroprotektoryjny, znacznie spowalniając spadek funkcji poznawczych. Według badań, kofeina oddziałuje z receptorami adenozyliny w mózgu, zapobiegając tłumieniu neuronów i promując aktywność synaptyczną. Ponadto wykazano, że kawa zwiększa poziom neurotroficznego czynnika pochodzenia mózgowego (BDNF), białka związanego z regeneracją i plastycznością neuronów. Uważa się, że mechanizmy te przyczyniają się do poprawy pamięci, poprawy funkcji poznawczych i mniejszej częstości występowania demencji w porównaniu do osób niepijących kawy.

Biorąc pod uwagę te obiecujące wyniki, naukowcy z EINR zachęcają obecnie osoby do włączenia umiarkowanego spożycia kawy do swoich codziennych czynności jako potencjalnej strategii zapobiegania chorobie Alzheimera i innym zaburzeniom neurodegeneracyjnym.

Źródło: Neurology Today, 2024.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Niektóre zwierzęta potrafią odtwarzać całe narządy, a naukowcy badają, jak zastosować to u ludzi

Jaszczurki, którym odrastają ogony, są dobrze znane, ale nowe badania pokazują, że niektóre płazy, takie jak aksolotle, mogą regenerować całe kończyny, serca, a nawet części mózgu. Naukowcy zidentyfikowali szlaki genetyczne, które umożliwiają tym zwierzętom regenerację złożonych narządów, a teraz badają, w jaki sposób procesy te można zastosować w medycynie ludzkiej.

Aktywując określone geny, naukowcy byli w stanie stymulować częściową regenerację u ssaków, co stwarza możliwość, że przyszłe terapie medyczne mogą wykorzystać te zdolności, aby pomóc ludziom odzyskać zdrowie po poważnych urazach, takich jak uszkodzenie rdzenia kręgowego lub amputacje.

Źródło: Developmental Biology, 2018.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Po przeczytaniu nagłówków na ekranie przedyskutujmy je. Czy niektóre z nich są przesadzone lub zbyt emocjonalne? Czy historie wyglądają, jakby próbowały szokować lub przyciągać uwagę w znaczący sposób? Są to często wskazówki, że wiadomości mogą być mniej wiarygodne. Niektóre fake newsy używają przesadnego języka, aby grać na naszych emocjach, sprawiając, że jesteśmy bardziej skłonni w nie wierzyć lub udostępniać je bez zastanowienia.

W małych grupach każda grupa przeanalizuje jedną wiadomość i przedyskutuje, czy nagłówek jest prawdziwy, częściowo prawdziwy czy fałszywy. Upewnij się, że zanotowałeś powody swoich decyzji. Na razie nie szukaj informacji w internecie. Zadaj sobie następujące pytania:

- **Kto jest źródłem?**
- **Czy wydaje się zrównoważone czy jednostronne?**
- **Czy istnieją potwierdzające fakty lub dowody?**

Podkreśl wszelkie sygnały ostrzegawcze, które sprawiają, że uważasz, że te wiadomości wymagają sprawdzenia faktów.

Krok 2

Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości

Po omówieniu wiadomości w grupach, każdy podzieli się swoimi przemyśleniami. Na przykład możesz powiedzieć: „Myśleliśmy, że ta historia jest fałszywa, ponieważ nie podano w niej żadnych źródeł i użyto zbyt dramatycznego języka”.

Porozmawiajmy o niektórych typowych **sygnałach ostrzegawczych**, które mogliśmy znaleźć, takich jak źródła, których nie rozpoznajemy, zbyt emocjonalny język lub historie bez dowodów. Są to wskazówki, które mogą pomóc nam zdecydować, co jest wiarygodne.

Krok 3

Prawda czy fałsz? Ćwiczenie weryfikacji wiadomości

Po przećwiczeniu identyfikowania potencjalnych sygnałów ostrzegawczych w wiadomościach, nauczmy się kilku konkretnych technik samodzielnej weryfikacji wiadomości. Techniki te są potężnymi narzędziami, z których możesz korzystać za każdym razem, gdy zobaczysz historię online i nie masz pewności, czy jest ona godna zaufania.

Przeanalizujmy jeszcze raz wiadomości, które właśnie omówiliśmy, i zweryfikujmy je za pomocą niektórych narzędzi i witryn internetowych.

Krok 3

Prawda czy fałsz? Ćwiczenie weryfikacji wiadomości

Sprawdź źródło: Kto opublikował tę historię? Renomowane źródła, takie jak główne organizacje informacyjne lub zweryfikowane strony internetowe, często mają wdrożone procesy sprawdzania faktów. Gdy zobaczysz wiadomość, spróbuj dowiedzieć się, skąd pochodzi i czy to źródło jest ogólnie znane z wiarygodnych doniesień.

Odwrotne wyszukiwanie obrazów: Zdjęcia mogą być mylące lub ponownie wykorzystane ze starych wydarzeń, aby aktualna historia wydawała się prawdziwa. Dzięki narzędziom do odwrotnego wyszukiwania obrazów, takim jak [Google Images](#), możesz sprawdzić na swoich urządzeniach, czy obraz pojawił się gdzie indziej lub został użyty poza kontekstem. Można również skorzystać z [contentcredentials.org](#) [fakeimagedetector.com](#)

Porównywanie informacji: Nawet wiarygodne serwisy informacyjne mogą popełniać błędy. Sprawdzając historię w wielu źródłach lub sprawdzając dodatkowe renomowane artykuły, możesz sprawdzić, czy informacje są aktualne w różnych punktach dystrybucji. Skorzystaj z witryn sprawdzających fakty, takich jak [ChatGPT Fact checker](#), [Snopes](#) lub [FactCheck.org](#).

Krok 3

Prawda czy fałsz? Ćwiczenie weryfikacji wiadomości

Po zakończeniu analizy każda grupa wyjaśni swój proces sprawdzania i weryfikacji faktów.

Powiedzcie nam:

- Jakich technik użyliście,
- Wszelkie wskazówki, które pomogły ci zdecydować, czy historia jest prawdziwa czy fałszywa,
- W jaki sposób techniki te dały wam pewność w podjęciu decyzji.

Krok 4

Dyskusja podsumowująca

Podsumowując, poświęćmy chwilę na przemyślenie dzisiejszej sesji.

Czy możesz sobie przypomnieć sytuację, w której uwierzyłeś lub nawet udostępniłeś coś online bez uprzedniego sprawdzenia tego?

W jaki sposób umiejętności, które dziś ćwiczyliśmy, mogą zmienić sposób, w jaki patrzysz na informacje następnym razem? Jaką jedną rzecz zrobisz inaczej?

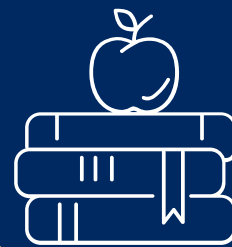
Celem jest zatrzymanie się i zastanowienie, nawet jeśli tylko na kilka sekund. Za każdym razem, gdy najpierw sprawdzamy, pomagamy stworzyć bardziej godną zaufania przestrzeń online.

Podsumowanie kluczowych wniosków

- **Myśl krytycznie:** Kwestionuj informacje, zwłaszcza te pochodzące z mediów społecznościowych. Nie przyjmuj ich za dobrą monetę.
- **Korzystaj z narzędzi weryfikujących:** Google Images i strony weryfikujące fakty, takie jak Snopes, są niezbędne do sprawdzania historii i obrazów.
- **Szukaj wiarygodnych źródeł:** Ufaj informacjom z renomowanych, dobrze znanych źródeł, a nie sensacyjnym twierdzeniom.
- **Zwracaj uwagę na sygnały ostrzegawcze:** Uważaj na przesadny język, ekstremalne twierdzenia i emocjonalne apele jako oznaki potencjalnej dezinformacji.
- **Ćwicz i dziel się:** Uczyń krytyczną ocenę nawykiem i zachęcaj innych do robienia tego samego, aby społeczność była dobrze poinformowana.

Instrukcje dla osób pracujących z młodzieżą, edukatorów i nauczycieli

Cel:

Ta lekcja ma na celu pomóc osobom pracującym z młodzieżą, wychowawcom, nauczycielom i rodzicom ułatwić uczniom krytyczne myślenie, koncentrując się na rozróżnianiu wiarygodnych informacji i identyfikowaniu fake newsów. Prowadząc uczniów przez ustrukturyzowane ćwiczenia, uczestnicy rozwiną umiejętności krytycznej oceny źródeł informacji, rozwijania umiejętności korzystania z mediów i odporności na dezinformację.

Potrzebne materiały:

- Projektor i ekran
- Głośniki
- Laptop lub urządzenie do odtwarzania wideo
- Materiały informacyjne ze wskazówkami dotyczącymi oceny i przykładowymi nagłówkami
- Lista kontrolna krytycznego myślenia
- Notatniki lub kartki papieru
- Długopisy lub ołówki
- Laptopy lub tablety z dostępem do internetu (do sprawdzania faktów)
- Karty wizualne z uproszczonymi nagłówkami (dla młodszych uczniów)
- Naklejki lub markery (do oznaczania wiarygodnych i niewiarygodnych źródeł)

Krok 1: Wprowadzenie do fake newsów i pierwsze komentarze

Serdecznie powitaj uczestników, tworząc wspierające środowisko. Przedstaw cel sesji: nauczenie się, jak oceniać wiadomości i rozwijać umiejętności krytycznego myślenia. Krótko przedstaw etapy warsztatów i zaprezentuj materiał wideo.

Projekcja filmu:

Sugerowany film: Jak rozpoznać fake newsy - Unia Europejska (dostępny na oficjalnym kanale YouTube Unii Europejskiej).

Alternatywne zasoby językowe:

- Włoski: Fundacja Edukacji Medialnej.
- Grecki: Greckie Centrum Bezpieczniejszego Internetu.
- Węgierski: Węgierski program Bezpieczniejszy Internet.
- Polski: NASK Nie można wierzyć we wszystko.
- Turecki: Sposoby uzyskiwania dostępu do rzetelnych informacji w internecie.
- Hiszpański: PantallasAmigas

Wyjaśnij cel filmu, jakim jest pomoc widzom w rozpoznawaniu wskaźników dezinformacji.

Zachęć uczniów do uważnego obejrzenia filmu. Poproś ich o zadanie wstępnego pytania w celu zbadania wpływu dezinformacji na osobiste przekonania, społeczeństwo i relacje.

Kluczowe punkty dyskusji:

W jaki sposób fałszywe historie wpływają na postrzeganie osób i relacje społeczne?

Jaki potencjalny wpływ może mieć dezinformacja na zaufanie społeczne?

Krok 2: Ocena wiadomości za pomocą testu rzeczywistości (15 min)

Analiza przykładowych nagłówków

Rozdaj uczniom wstępnie wybrane nagłówki, prowadząc ich w ocenie wiarygodności bez korzystania z Internetu.

Podziel uczniów na małe grupy, przydzielając każdej z nich nagłówek. Poproś ich, aby zdecydowali, czy wydaje się on prawdziwy, częściowo prawdziwy, czy fałszywy, koncentrując się na:

- Wiarygodności źródła (jeśli źródło jest wymienione, zastanów się, czy brzmi ono wiarygodnie)
- Obecności faktów lub dowodów w nagłówku lub podsumowaniu historii
- Kluczowych powodach dla ich wniosków, opartych wyłącznie na ich obserwacjach.

Podziel się i przedyskutuj: Niech każda grupa podzieli się swoją oceną i uzasadnieniem. Zakończ dyskusję na temat typowych sygnałów ostrzegawczych, takich jak nieznane źródła, emocjonalny język lub brak konkretnych dowodów.

Krok 3: Prawda czy fałsz? Ćwiczenie weryfikacji wiadomości (10 min)

Wyjaśnij uczniom, że teraz nauczą się praktycznych technik weryfikacji wiarygodności wiadomości. Metody te - sprawdzanie źródła, korzystanie z odwrotnego wyszukiwania obrazów i porównywanie informacji - są niezbędne do identyfikacji wiarygodnych wiadomości.

Poproś każdą grupę o ponowne zapoznanie się z wcześniej omawianą wiadomością. Poinstruuj ich, aby:

- **Sprawdzili źródło:** Zbadanie organizacji lub strony internetowej, która opublikowała artykuł. Zachęć ich do zadania pytania: „Czy jest to renomowane źródło wiadomości? Czy ma historię dokładnych doniesień?”
- **Użyli odwrotnego wyszukiwania obrazów:** Korzystanie z Google Images lub innych narzędzi do odwrotnego wyszukiwania obrazów w celu zweryfikowania wszelkich obrazów użytych w historii. Niech szukają oznak, że zdjęcie mogło zostać ponownie wykorzystane lub wyrwane z kontekstu.
- **Porównali informacje:** Poproś uczniów o wyszukanie tej samej historii w wielu renomowanych źródłach, aby sprawdzić, czy została ona przedstawiona w spójny sposób. Witryny sprawdzające fakty, takie jak Snopes lub FactCheck.org, mogą pomóc w potwierdzeniu lub obaleniu twierdzeń.

Każda grupa krótko wyjaśni swój proces weryfikacji.

Krok 4: Dyskusja podsumowująca (5 min)

Dzielenie się przez grupy:

Poproś każdą grupę o podzielenie się krótkim podsumowaniem swojej analizy, w tym wszelkimi zaskakującymi spostrzeżeniami na temat wiarygodności i dezinformacji.

Pytania refleksyjne:

- Jaka była najtrudniejsza część określania wiarygodności?
- Jak to ćwiczenie zmieniło sposób, w jaki będziesz przeglądać wiadomości lub posty w mediach społecznościowych?
- Jakich strategii będziesz używać do oceny informacji w przyszłości?

Kluczowe wnioski:

Podsumuj główne punkty, podkreślając znaczenie porównywania źródeł, rozpoznawania powszechnych taktyk dezinformacji i rozwijania nawyku krytycznego myślenia.

Podziękuj wszystkim za udział i spostrzeżenia, podkreślając wartość ich wkładu w promowanie dobrze poinformowanej społeczności.

Działania uzupełniające i zadanie domowe

Kontrola rzeczywistości w mediach społecznościowych: Wyzwanie dla uczestników, aby każdego dnia krytycznie ocenili jedną z popularnych historii w mediach społecznościowych.

Sprawdzanie faktów z rodziną lub przyjaciółmi: Zachęć uczniów do uczenia technik weryfikacji poprzez wspólne sprawdzanie faktów.

Wskazówki dla nauczycieli:

Zarządzanie czasem: Utrzymuj każdą sekcję na właściwym torze.

Zachęcanie do uczestnictwa: Zaangażuj cichszych uczniów, zapraszając ich do dzielenia się spostrzeżeniami.

Zdolność adaptacji: Przygotuj zarówno materiały cyfrowe, jak i fizyczne.

Narzędzia

Google Images: Odwrotne wyszukiwanie obrazów

Odwrotne wyszukiwanie obrazów Google pozwala użytkownikom przesłać obraz lub wkleić jego adres URL, a Google przeszukuje sieć, aby znaleźć miejsce, w którym pojawia się obraz lub wizualnie podobne obrazy. Narzędzie to pomaga zidentyfikować oryginalne źródło zdjęcia i sprawdzić, czy nie zostało ono zmienione, błędnie oznaczone lub wyjęte z kontekstu.

images.google.com

Snopes

Snopes zapewnia kompleksowe badania viralowych twierdzeń, plotek i dezinformacji w mediach społecznościowych. Każdy artykuł na Snopes zawiera wyjaśnienia dotyczące twierdzenia, jego pochodzenia i statusu weryfikacji (prawdziwy, fałszywy lub mieszany). Uczniowie mogą wpisać słowa kluczowe z wątpliwej historii w pasku wyszukiwania Snopes, aby sprawdzić, czy Snopes już ją obalił lub podał kontekst.

www.snopes.com

Referencje

- Denise-Marie Ordway - *How to Identify Fake News* - Center for Information Technology and Society, University of California, Santa Barbara. - Styczeń, 2020. Link: <https://journalistsresource.org/politics-and-government/fake-news-fact-checking-research-2019/>
- British Council - Five ways to Spot Fake News. Link: <https://learnenglishteens.britishcouncil.org/study-break/video-zone/five-ways-spot-fake-news>
- Julie Posetti and George Papagiannis - *Journalism, 'Fake News' and Disinformation: A Handbook for Journalism Education and Training* - UNESCO, Marzec 2023. Link: <https://webarchive.unesco.org/web/20240310041717/https://en.unesco.org/fightfakenews/>

QUIZ

Wybierz poprawną odpowiedź na każde pytanie, aby sprawdzić swoją znajomość umiejętności krytycznego myślenia. Tylko jedna opcja jest poprawna dla każdego pytania.

1. Jaka jest pierwsza rzecz, którą powinieneś zrobić, jeśli podejrzewasz, że artykuł online może być fake newsem?

- A. Udostępnić go, aby sprawdzić, czy inni uważają go za prawdziwy.
- B. sprawdzić datę publikacji.
- C. Zweryfikować wiarygodność źródła.
- D. Sprawdzić liczbę polubień i udostępnień.

2. Które z poniższych jest oznaką, że strona z wiadomościami może być niewiarygodna?

- A. Witryna ma zakładkę „O nas” z informacjami kontaktowymi.
- B. Artykuł jest napisany przez dziennikarza z potwierdzonymi referencjami.
- C. Strona zawiera linki do innych renomowanych źródeł.
- D. Strona zawiera wiele błędów ortograficznych i brakuje na niej cytatów.

QUIZ

3. Jak sprawdzić, czy zdjęcie udostępnione w mediach społecznościowych jest autentyczne?

- A. Zaufać osobie, która je udostępniła.
- B. Skorzystać z narzędzia do odwrotnego wyszukiwania obrazów.
- C. Sprawdzić, czy zostało ono polubione przez zweryfikowane konto.
- D. Porównać je z podobnymi zdjęciami z tej samej platformy.

4. Jaki jest cel strony internetowej weryfikującej fakty?

- A. Udostępnianie najświeższych wiadomości tak szybko, jak to możliwe.
- B. Weryfikowanie dokładności twierdzeń i wiadomości.
- C. Rozpowszechnianie rozrywkowych wiadomości.
- D. Zbieranie opinii użytkowników na temat wiadomości online.

5. Dlaczego ważne jest, aby rozpoznawać i unikać udostępniania fake newsów?

- A. Może to sprawić, że będziesz postrzegany jako mądrzejszy w sieci.
- B. Fake newsy zwiększają ruch na stronie i jej popularność.
- C. Pomaga to zapobiegać rozprzestrzenianiu się dezinformacji i chroni demokrację.
- D. Gwarantuje to więcej obserwujących w mediach społecznościowych.

Rozwiązania

Pytanie 1: C

Pytanie 2: D

Pytanie 3: B

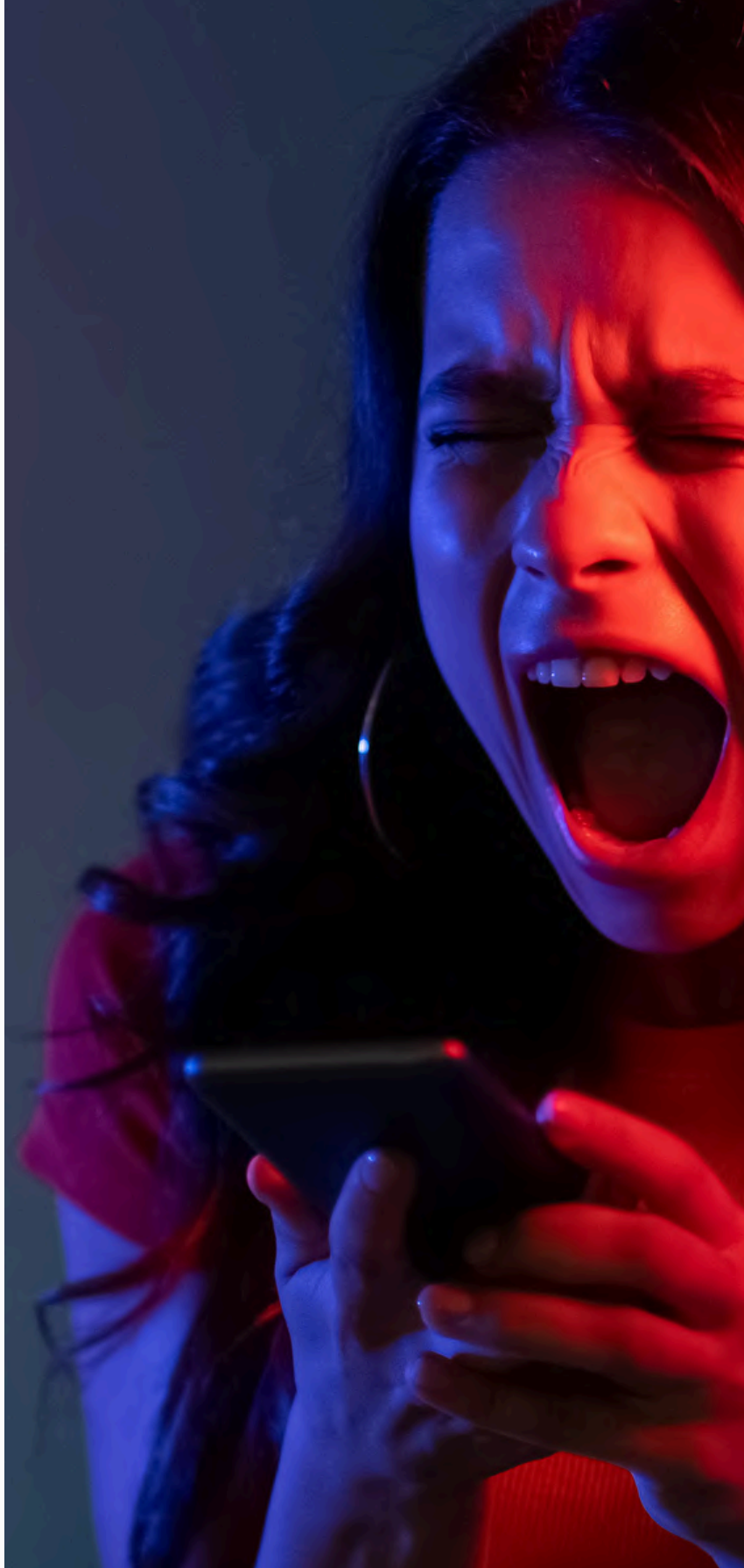
Pytanie 4: B

Pytanie 5: C

Centrum Wspierania
Edukacji
i Przedsiębiorczości

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.